

Judikatūras krājums

Lieta T-24/23

**UF
pret
Eiropas Komisiju**

Vispārējās tiesas (ceturtnā palāta) 2024. gada 8. maija spriedums

Civildienests – Pagaidu darbinieki – Uz nenoteiktu laiku noslēgts līgums – Līguma izbeigšana – Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 47. panta c) punkta i) apakšpunkts – Uzticības saiknes zudums – Faktu konstatēšanas trūkums

1. *Ierēdņi – Pagaidu darbinieki – Pagaidu darbinieki, kuriem piemērojams Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 2. panta c) punkts – Komisijas locekļu personiskās apsardzes darbinieks – Uz nenoteiktu laiku noslēgta līguma izbeigšana – Administrācijas novērtējuma brīvība – Darba līguma izbeigšana ar uzteikumu – Pamatojums, kas balstīts uz uzticības saiknes zudumu – Pienākums ierosināt disciplinārlietu – Neesamība (Civildienesta noteikumu IX pielikums; Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 47. panta c) punkta i) apakšpunkts un 49. panta 1. punkts)*

(skat. 53.-57. punktu)

2. *Ierēdņi – Pagaidu darbinieki – Pagaidu darbinieki, kuriem piemērojams Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 2. panta c) punkts – Komisijas locekļu personiskās apsardzes darbinieks – Uz nenoteiktu laiku noslēgta līguma izbeigšana – Pamatojums, kas balstīts uz uzticības saiknes zudumu – Pārbaude tiesā – Ierobežojumi (Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 2. panta c) punkts un 47. panta c) punkta i) apakšpunkts)*

(skat. 58. punktu)

3. *Ierēdņi – Pagaidu darbinieki – Pagaidu darbinieki, kuriem piemērojams Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 2. panta c) punkts – Komisijas locekļu personiskās apsardzes darbinieks – Uz nenoteiktu laiku noslēgta līguma izbeigšana – Pamatojums, kas balstīts uz uzticības saiknes zudumu – Lēmums par atbrīvošanu no amata – Pienākums pierādīt apgalvoto faktu patiesumu – Apjoms – Neizpilde – Sekas (Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 2. panta c) punkts un 47. panta c) punkta i) apakšpunkts)*

(skat. 64.-70. punktu)

Rezumējums

Vispārējā tiesa, izskatot UF, Komisijas locekļu personiskās apsardzes darbinieka, prasību, atceļ šīs iestādes lēmumu, ar kuru tā izbeidza viņa pagaidu darbinieka darba līgumu, kas noslēgts uz nenoteiktu laiku.

Šajā lietā Vispārējā tiesa sniedz precizējumus par iestāžu pienākumiem, konkrēti, par faktu konstatēšanu saistībā ar lēmumu uzticības saiknes zuduma dēļ izbeigt līgumu starp iestādi un pagaidu darbinieku Eiropas Savienības Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības (turpmāk tekstā – “PDNK”) 2. panta c) punkta nozīmē.

Izskatāmajā lietā – pēc tam, kad no medicīnas dienesta tika saņemtas sūdzības par prasītāja, iespējams, neadekvāto uzvedību divu polimerāzes ķēdes reakcijas – tā sauktās “PCR” – virusoloģisko testu laikā, kuri viņam bija jāveic saistībā ar saviem pienākumiem, – institūcija, kura pilnvarota noslēgt darba līgumus (turpmāk tekstā – “iecelējainstitūcija”), izbeidza viņa līgumu uzticības saiknes zuduma dēļ, par to paziņojot piecus mēnešus pirms līguma izbeigšanas. Prasītājs iesniedza sūdzību par šo lēmumu, kuru iecelējainstitūcija tomēr noraidīja. Tādēļ prasītājs cēla prasību Vispārējā tiesā, lai panāktu, pirmkārt, lēmuma, ar kuru izbeigts viņa darba līgums, atcelšanu un, otrkārt, nodarītā morālā kaitējuma atlīdzību.

Vispārējās tiesas vērtējums

Iesākumā Vispārējā tiesa norāda, ka principā iecelējainstitūcija, pamatojoties uz PDNK 47. panta c) punkta i) apakšpunktu, bija pilnvarota izbeigt prasītāja darba līgumu pirms tā termiņa beigām, paziņojot par to mēnesi iepriekš par katru nostrādāto gadu un ievērojot trīs mēnešus kā minimālo termiņu un desmit mēnešus – kā maksimālo termiņu, bez pienākuma sākt disciplinārlietu.

Proti, ņemot vērā iecelējainstitūcijas plašo novērtējuma brīvību tāda pārkāpuma gadījumā, kas var pamatot pagaidu darbinieka atlaišanu, tai nav pienākuma sākt disciplinārlietu pret šo darbinieku tā vietā, lai drīzāk izmantotu PDNK 47. panta c) punktā paredzēto iespēju vienpusēji izbeigt darba līgumu. Tikai tad, ja iecelējainstitūcija plāno atlaist pagaidu darbinieku bez uzteikuma smaga amatpārkāpuma gadījumā, ja pēdējais minētais nav pildījis savus pienākumus, saskaņā ar PDNK 49. panta 1. punktu ir jāsauc disciplinārlieta, kas paredzēta Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu IX pielikumā un kas pēc analogijas ir piemērojama pagaidu darbiniekiem.

Šajā lietā, piemērojot nevis PDNK 49. panta 1. punktu, bet gan PDNK 47. panta c) punkta i) apakšpunktu, prasītāja līguma izbeigšana, par kuru tika paziņots, tika pamatota ar uzticības saiknes zudumu starp Komisiju un prasītāju viņam piedēvētās uzvedības dēļ minēto PCR testu laikā. Šajā ziņā, pat ja iecelējainstitūcijai nav pienākuma aizstāt prasītāja priekšnieka vērtējumu ar savu vērtējumu par uzticības saiknes zuduma patiesumu, iecelējainstitūcijai tomēr ir pienākums vispirms pārbaudīt, vai uzticības saiknes neesamība vai zudums tik tiešām ir ticis norādīts, pēc tam pārbaudīt faktu saturisko pareizību un – visbeidzot – pārliecināties, ka, ņemot vērā izvirzīto pamatojumu, ar prasību pārtraukt līgumu netiek pārkāptas pamattiesības vai nepareizi izmantotas pilnvaras. Šajā kontekstā iecelējainstitūcija var tostarp uzskatīt, ņemot vērā ieinteresētās personas paskaidrojumus, ka īpaši apstākļi pamato citu līdzekļu piemērošanu, kas nebūtu atļaušana, piemēram, ieinteresētās personas norīkošanu darbam citā amatā Komisijā.

Papildus – ja iestāde, kas nolemj izbeigt pagaidu darbinieka līgumu, atsaucas it īpaši uz konkrētiem apstākļiem, kas ir atlaišanas uzticības zaudēšanas dēļ pamatā, tiesai jāpārbauda šo apstākļu patiesums. Konkrēti, ja iestāde paskaidro iemeslus, kas ir uzticības zaudēšanas pamatā, atsaucoties uz konkrētiem apstākļiem, tiesai jāpārbauda, vai šis pamatojums balstās uz pareiziem faktiem. Šādi rīkojoties, tiesa ar savu vērtējumu neaizstāj tādas kompetentās iestādes vērtējumu, pēc kuras domām uzticības zaudēšana ir neapstrīdama, bet tikai pārbauda, vai iestādes izskaidrotie apstākļi, kas ir tās pieņemtā lēmuma pamatā, ir precīzi pēc būtības.

Šajā ziņā, izskatījusi attiecīgos faktus, Vispārējā tiesa secina, ka iecelēj institūcija pieņēma prettiesisku lēmumu, uzskatīdama, ka medbrāļa un medmāsas, kuri veica abus strīdīgos *PCR* testus un kuru faktu versiju prasītājs apstrīdēja, liecības tai sniedza pietiekamu informāciju, un atteikdamās pārbaudīt apstrīdētā lēmuma pamatā esošos faktus, ņemt vērā citus pierādījumus, lai gan tie bija pieejami, vai pat rīkot administratīvo izmeklēšanu. Tādējādi Vispārējā tiesa apmierina prasītāja argumentus, ka fakti, ar kuriem pamatots lēmums, nav konstatēti. Tā tomēr noraida prasību par kaitējuma atlīdzību, jo prasītājs nebija izpildījis pienākumu pierādīt, ka apgalvoto morālo kaitējumu nevar pilnībā atlīdzināt, atceļot apstrīdēto lēmumu, un ka tas līdz ar to būtu atlīdzināms.